

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Égész évre 16 K — f
Fél évre . 8 K — f
Negyedre . 4 K — f
Egyes szám ára 30 f

HIRDETÉSEK
díjszabás szerint.

Nyilvánt. soronként 2 K.

ZALAMEGYE

ZALAVARMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi
hetilapMegjelenik minden
vasárnap.Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

ZALAEGERSZEG

Kölcsey-utca 3. sz.
TELEFONSZÁM 122.

Arad és egy tál lencse.

Az a bizonyos egy tál lencse, a miert Ezsau eladta örökét!

Hát azt regélik burzsoa körökben, hogy Bécs várában vig a német. Eszik-izsik és mulat. Van neki lágy cipője fehér lisztből. Uszik a zsirban, vajban, tobzódik a riskásában.

És ezzel azt akarják elérni, hogy nekünk a nyálunk folyjék mindezen földi gyönyörűségek után, s felhagyjunk a kuruckodással, akarom mondani a proletárkodással, beadjuk a derekunkat az ántántnak, legyünk fejhajtó gyermekek, hozzuk vissza a régi rezsimet és főként, óh főként az urakat, a régi jó urakat.

Bolond nép, mit szaladsz elvek, ábrándok, megvalósulhatlan eszmék után, nem jobb volt neked a régi jó világ, amikor tejből-vajban fürödtél.

Látod odaát Ausztriában okosabbak az emberek, nem futnak álomképek után, hanem szépen dolgoznak, úgy ahogy az ántánt parancsolja. Meg is kapják azután a jutalmukat. Hü és engedelmes rab-szolga mindig jutalomra talál urainál.

Csak hogy nekünk ez a nóta nem új nóta ám.

Ezt fújták 67 óta, 48 óta, mit beszéltek három-négyszázad óta mindig.

Ezzel a nóttával szereltek le minden szabadságmozgalmat Magyarországon.

Hát bizony, ha ez a nóta mindig jó fülekre talált volna Magyarországon, akkor sem Rákóczi, sem Kossuth fel nem léphetett volna, akkor Magyarország régen elvesztette volna önállóságának minden nyomát, régen beolvadt volna a nagy germán világba a gesammt monarchiába, az osztrák bürokratikus monarchiába, egyszóval szolgák leszünk — de legalább jól élünk.

Hja hja! Megírta azt Petőfi a Farkasok és Kutyák című dalában, hogy jó kutyának lenni, nem kell szélben, hidegben, fagyban, hóban kinn ordítani a szabadban, hanem benn lehet szépen lapulni a meleg szobában.

Ámde a farkas filozófia meg az ám, hogy „éhezünk, fagyunk, de legalább szabadok vagyunk!”

Ám azután gusztus dolga, hogy csontert, bagóért eladjuk-e szabadságunkat vagy sem.

Mert a mit az osztrák sógor, aki a történelem egész során kimutatta, hogy többre becsüli a jó falatokat, mint a szabadságot, a mit az osztrák sógor most kap, az bagó!

Hiszen az ántántnak magának sincs ám nagyon sokja. Annyija mindenesetre van, hogy Bécsnek vethessen egy jó falatot, no de igen sokat ne várjunk tőle.

Hát ez a falat az Ezsau lencses tálja!

Ezt a lencses tálát kínálja most nekünk Arad ujdonsült kormánya.

Jó! jó! ha bele akartok nyalakodni emberek. Mi nem akadályozhatunk meg benne titeket. Az éhes gyomor, a kielégíthetetlen emberi igények mérsékelhetetlenek, hanem legalább öntudatosan tegyétek. Ugy mint azok a kiéhezett rabok, akik megették magát Dózsa Györgyöt is, az ő saját vezérüket.

Tudnunk kell, hogy a tál lencsével önmagunkat esszük meg, önön szabadságunkat, cselekvő képességünket.

Tudnunk kell azt, hogy a tál lencsével visszavesszük mindazt, a mit október óta legyőztünk, elvesztettünk. Tehát nem egy mérsékelt szocialis pártról lesz szó, nem is burzsoa uralomról, hanem főuraink, főpapjaink hatalmának visszaállításáról, végre a korona hatalmáról is.

Hiszen láthatjátok, hogy az aradi kormány feje nem szocialista, nem is polgár, hanem főúr. És pedig minő főúr!

Mert az ellenforradalomban szintugy nincs megállás a mérsékelt irányoknál, mint nem volt a forradalomban.

A kényszerűség hatalma, a végzettség visz bennünket.

Annak a hatalmas erőnek, a mi bennünket visz, magasabb céljai vannak velünk, azért hányat bennünk a végletek között.

A poklok tüzei ölelnek bennünk körül, hogy kiolvadjon bennünk a salak és megmaradjon a tiszta érc.

Ne féljete a forradalom lángjaitól

A házasság

felbontásáról szól a forradalmi kormányzótanács 99. számú rendelete.

Végre itt a törvény, amely szakít az ósdi, hazug csökevényekkel és a házasságot a maga tisztaságában állítja elénk, amilyennek a jobb emberek a házasságot már régtől fogva elképzelték. A hamis vádak, a szabad szerelemtől szóló fantasztikus mesék ime nyílt cáfolatot nyertek. A proletárjog házassága benső szövetség, melynek alapja a megértés, a szeretet, célja pedig a tiszta, csalásoktól, hazudozásoktól, gyűlölettől mentes családi élet.

A kormányzótanács rendeletének két fontos intézkedése van. Az egyik arról szól, ha mindkét házastárs közös egyetértéssel akarja felbontani a házasságot. Ez esetben bejelentik az anyakönyvezetőnek, vagy a bíróságnak egyező válási szándékukat és a bíróság minden tárgyalás nélkül végzést hoz arról, hogy a házasság felbomlott. Ez olyan természetes, mint a nap, hisz a régi jog is szerződésnek tekintette a házasságot, már pedig törvény volt, hogy a szerződők szerződésüket közös egyetértéssel

felbonthatják. Eddig azonban hazudozni kellett. Ha a házastársak gyűlölték egymást, a házasságukat elviselhetetlennek tartották és válni akartak, akkor először is kellett két ügyvéd, aztán kellett válási ok (az elviselhetlen ellenszenv, vagy gyűlölet okul nem szolgálhatott), kellett az okra bizonyíték, mert a beismerés nem volt elég és ha a sok hazudozás sikerrel járt, következett a különélés és egyéb terminusok borzasztó kálváriája.

Azt kellett hazudni, hogy a másik házastárs jogos ok nélkül (?) elhagyta a közös tűzhelyet, vagy erkölcstelen életet megátalkodottan folytat, vagy megsértette és mivel sértette meg a házastársi kötelességeket. Aztán a hazug állításokra felvonultak a hamis tanúk. Esetleg kénytelenek voltak a felek legintimebb dolgukat piacra vinni és nyílt színen csatázni, úgy hogy azok, akik gyötrelmes házasságuk után békével akartak elválni, gyűlölettel váltak el, ha ugyan elválhattak, mert ha a bíróság rájött a turpisságra, hogy ezek csak gyűlöletből akarnak elválni, a törvény alapján elutasította a keresetet és ugy összeláncolta a szerető hitveseket, hogy attól koldulhattak egész életükön át, vagy kereshették erkölcstelen utakon az

életet az álszemérmes társadalom gunyakacaja és megvetése közepette.

Ennek a disznóságnak vége, a proletárjog nem szorítja együvé azokat, akik kölcsönösen gyűlölik egymást.

A kormányzótanács rendeletének másik lényeges intézkedése arról szól, ha csak az egyik házastárs kéri a házasság felbontását. Ha ilyen esetben is utóbb megegyeznek a felek a válásban, akkor további tárgyalás nélkül megszűnik a házasság. Viszont ha az egyik fél nem akar válni, akkor a bíróság tárgyal, de paragrafus-tánc helyett egyedül azt vizsgálja, hogy a házastársak egyéniségének és életviszonyainak figyelembevétele mellett vannak-e olyan körülmények, melyek miatt a felbontást kérő felet nem lehet kényszeríteni a házasság folytatására. Ha a bíróság talál ilyen fontos körülményeket — és ennek eldöntésénél a társadalom egészséges felfogása iránytű — felbontja a lehetetlenné vált köteleket, ellenkező esetben pedig a házasság érvényben marad.

Az olyan házasság, melyhez csak az egyik házastárs ragaszkodik, már nem igaz harmonikus házasság. Ennek a ragaszkodásnak rendszerint csak gazdasági okai vannak. Ha a bíró

nem ez pusztítja el az országot, hanem a gyáva tespedés. Az a 400 éves tespedés vitt bennünk idáig, a miben szenvedtünk, a mióta Ausztria ölelő karjaiba jutottunk. Pillanatnyi fellángolásaink világitó oszlopok nekünk, hogy merre kell haladnunk.

Még egyet!

A legyőzött gladiátor is előbb számíthat kegyelemre, ha jól viv, jól verekszik, mintha gyávan megadja magát.

Szeretik az Istent, — mondja a görög — azt a ki a sorssal szembe szegzi magát.

Az a ki a kegyelmet osztogatja természetesen nem az ántánt lesz. No de az ántánt sem Isten ám!

Nagyon is agyaglábú óriás a feltámadt néppel szemben s nagyon is megvannak a sebezhető oldalai.

Akármilyen erős is azonban, a jelen lehet legfeljebb az övé, a jövő azonban, — a jövő proletáriátusé!

Az aki a múlt eszméiért harcol, az a múlté. Az aki a jelenért él-hal, az a jelenben találja meg boldogságát. Az aki a jövőért tör lándzsát, s ebben a küzdelemben esik el, az a jövőé, annak neve hallhatatlan.

Hiába minden győzelme az ántántnak. Az emberiség legjobbjai már elraktározták őt a muzeumba.

És ha Voltair Diderot le tudták dönteni a francia királyok hatalmát, Marx és Engels is bír azzal a hatalommal, hogy megszüntethessenek minden imperializmust.

Magyarország jövője azoknak a táborában van, a kik a jövő eszméit istápolják, nem a múlt eszméi körül táncoló s üvöltő dervisek körében.

Magyarország sorsa ez:

Küzdeni a szabadságért, a küzdelemben elbukni, de annál diadalmasabban kelni fel.

ság ily esetben a felbontás mellett döntene, a rendelet szerint módja van arra, hogy a méltányosság kívánalma szerint az egyik házastársat a másik javára tartásdíjban marasztalja. A gyermekek eltartásáról is a bíróság rendelkezik. Az a házastárs pedig, aki nem hibás a házasság felbomlásában, ha arra rászorul, egyenesen követelheti a tartást. Minden házastárs meg fogja gondolni, hogy pusztá szeszélyből, vagy pillanatnyi indulatból kérje-e a házasság felbontását, ha nem hibás társát a házasság megszűntése után is eltartani lesz köteles.

Az ítélkezést háromtagú népbíróság gyakorolja, mely formák keresése helyett a társadalmi felfogásban megnyilvánuló eleven jogot, magát az életet viszi be a bíraskodásba, a nők inferioris helyzetét pedig kiegyenlíti az a további bölcs intézkedés, hogy ilyen peres ügyekben az ítélőbíróság egyik tagja nő.

Látványos, hogy a kormányzótanács rendelete a házasságot méltó erkölcsi piedesztálra helyezte, kiküszöbölve abból minden szükségszerű csalást, szemfényvesztést, erkölcstelenséget és a régi idők házasságának megannyi konvencionális hazugságát.

Nem kell hát félni a haláltól. A halál hatalmas eltöröltetik, mondja a biblia.

Nincs ereje a halálnak fölöttem, kiáltja a proletáriátus az imperializmus felé.

Ez a jelszó legyen a mi vigaszunk ezekben a nagy napokban. Ez a mi feltámadásunk, üdvözülésünk.

Nem! nem! Egy tál lencséért nem, nem adjuk el örökségünket, azt a szent örökséget a mit a történelem, a mit a szabad eszmék, a mit a népszabadság eszméi reánk biztak.

Mi most letéteményesei vagyunk ennek a szent örökségnek, a mi nemzedékünk van hivatva megvívni újból értük s újból diadalra vinni.

Nem! Nem! Egy tál lencséért! Az mégis kevés volna.

Proletárkultura.

Ott, ahol már „elővánszorogtak oduikból a rászedett, a megcsalt milliók” és „az ó tetőkre üszkös csóvát dobtak, hogy egytől-egyig minden lángokban égjen el,” ami korhad minden, aminek rothadásától már büzlött a régi világ, ott, ahol már megalkották, megteremtették a réginek füstölgő romjain az emberi élet gyönyörű templomait, melyekben a dolgozó milliók szeretetüket hozzák áldozatul énekelve a testvériség, a nemzetközi testvériség himnuszát: az Internacionálét, ott Keleten, Oroszországban kelt fel először a Nap, melynek sugaraiban új kultura: proletárkultura sarjadt ki...

A Nap fénye immár onnan Keletről elhatolt ide is. A sötétség eloszlott. De kezd elhalványodni, kezd elenyészni a régi fény, az a mesterkelt fény is, amelyből a régi kultura táplálkozott, — a napfény, a természetes, a ragyogó, tündöklő Nap fénye oszlatja, halványítja el! Az eddig elnyomott, kihasznált milliók immár öntudatra ébredtek, felébredtek hosszú, néma álmukból, öntudatra ébresztette őket a négy és félévig tartó rettenetes világháború, mely mint egy hatalmas ökölcsapás a dolgozók millióinak homlokán felébresztette az alvajárákat, feltámasztotta a halottakat — és szemeikből fény, szívéből meleg árad ki, az új kultura: a proletárkultura fénye és melege.

A régi kultura fénye hideg volt, hideg és terméketlen, mert nem volt meg a maga természetes ösforrása, az emberiség többségének, a dolgozó, a kizsákmányolt milliók: a proletárság szellemének hatalmas ereje. Lekötötte, leláncolta azt a tőke, mely a maga féktelen uralmával rabigába hajtotta a szellemet, a sárba, a piszokba taposta a tehetségek ezreit, millióit, megakasztva az emberi élet természetes fejlődését, csirájában fojtott meg minden szabad gondolatot, tört le minden nemes emberi érzést és törekvést.

A proletárság azonban a világháborúban megedzett izmaival leszakította magáról a rabláncokat, ledöntötte aranyozott trónusáról a tőke bálványistenét, új életet kezdett, — és az új élet melegében és fényében új kulturát: proletárkulturát teremt.

A tömegek, a dolgozók millióinak lelkéből árad ki ez a fény, a proletárkultura fénye. Nem a régi misztikus templomi fény ez, mely elkábitotta az agyakat, eltompította az emberi érzést, megbénította az emberi akaratot. A szemekben csillog ez a fény, a lelkeket melegíti ezen fény melege, az akaratot erősíti, edzi e meleg fény sugára. Ott látod ezt a fényt, a megszületett

gyermek szemének csillogásában, ott látod azt a serdülő ifju arcán, a hajadon tekintetében, a dolgozó férfi s az anya homlokán! Ott érzed ezen fény melegét a ma született gyermek szívének dobbanásában, erről tesz tanubizonyságot az ifju lelkesedése, a menyasszony keblét ez hevíti, a szülői szeretet melegét ez táplálja! Ez a fény sugar vezet a piciny gyermeket az első tapasztalatok során át a tudás elemeihez, ez érleli meg az ifju akaratát, ez erősíti a felnőtt nemes törekvéseit, ez ad erőt a dolgozóknak és ebben nyugosznak meg a munkában megöregedettek, — ez árasztja el a halottak arcát a végtelen nyugalommal, mely a munkában kidőlt embertársaink képéről leolvasható!

Ez a napfény termeli meg az igazi emberi kulturát! Proletárkultura! Téged szomjuhozna milliónyi ajkak, te vagy az a kuforrás, melyből az élet üdve fakad.

„Szembe a Nappal!” — mely immár felkelt a mi életünk egén is!

„Szembe a Nappal!” — mert az emberi értelmet világosítja fel, az emberi érzést nemesíti, az emberi akaratot erősíti.

„Szembe a Nappal!” — mert az életet fakaszt és fényében megújul a Föld színe!

Majtényi János.

Népgyűlés.

A zalaegerszegi szociálista párt vasárnap május hó 18-án Zalaegerszegen népgyűlést tartott, melyre előadóul Nyisztor György földmivelésügyi népbiztos elvtárs jött le Budapestről.

Nyisztor elvtárs elé a zalaszentiváni vasúti állomásra küldöttség ment, akikkel együtt dé. 10 órakor érkezett meg kocsin Zalaszentivánról Zalaegerszegre.

A népgyűlést a kellemetlen esős idő miatt csak 11 órakor lehetett megnyitni, de még 11 órakor is szitáló esőben énekelte el a munkásdalárda a népgyűlést bevezető munkás szózatot. Az elhangzott ének után Vig István elvtárs a zalaegerszegi szociálista párt titkára pár kérésrel szóval üdvözölte a kellemetlen idő dacára szép számmal jelenlevő hallgatóságot és bemutatva a népgyűlés előadóját Nyisztor György földmivelésügyi népbiztos, valamint a földmunkások országos szövetségének kiküldöttjét Tamási János elvtársakat.

Nyisztor elvtárs hosszú, ötnegyed óráig tartó beszédével mindvégig lebilincselte tartotta a pár ezer főre szaporodott hallgatóságot. Ugy beszélt ahogy csak a nép gyermeke képes beszélni, aki maga is átélte azt a nyomorúságot, amiben a hatalmában tobzódó dzsentrí és földbirtokos osztály az őket munkájával eltartó munkásságot tartotta. Erős érvekkel támogatott s mindig szinte dallamos beszédében reá mutatott arra, hogy nem a burzsoázia gyengesége, hanem az események szükségének törvényszerű bekövetkezése adta a hatalmat a proletárok, a dolgozók kezébe. Oknyomozóan bebizonyította, hogy közel van az idő, mikor az egész világon érvényesülni fog a munkások ereje és a tőkés, a kizsákmányolók minden országban kénytelenek átadni a hatalmat a dolgozók százazreinek. Ezzel kapcsolatosan kitért a román bojárok szuronyainak védelme alatt Aradon megalakult ellenforradalmi kormányra, s azt valódi értékében mutatta be a hallgatóságnak. Élesen bírálta azon üres fejűek rosszakaratu hazudozásait, akik a szociálistákat azzal vádolták meg, hogy bántani fogják a vallást és behozzák a nőközösséget. A hallgatóságot magával ragadta keresetlen és meggyőző szavaival, amikor arról beszélt, hogy a szociálista állam nem kisebbiteni, hanem felemelni fogja a nőt.

A hallgatóság az egész beszéd alatt lelkesen tüntetett a proletár eszmék mellett és a beszéd végével oly lelkes taps és éljenzés üdvözölte a szónokot, a milyennel a proletár csak akkor ad kifejezést érzelmeinek, ha csakugyan az ő fia a saját nyelvén szól hozzá.

Nyisztor elvtárs után Tamási János a földmunkások országos szövetségének titkára volt a népgyűlés szónoka, akinek taipraesett beszédét, melyben a proletárdiktatura szükségességét bizonyította be és a szövetségi termelés előnyességét mutatta ki meggyőző érvekkel, a hallgatóság a délutáni órákba előrehaladt idő dacára is mindvégig lelkesedéssel hallgatta. Tamási elvtárs beszéde után Vig István határozati javaslatot terjesztett elő, amit a népgyűlés elfogadott és aminek értelmében a zalaegerszegi és vidéki proletárság, földmunkások, kis és törpebirtokosok szükségesnek tartják a proletárdiktaturát, a Magyar Tanácsköztársaságot úgy külső, mint belső ellenségei ellen készek életük árán is megvédelmezni. A népgyűlés Garbai Sándor elvtársat a Tanácsköztársaság elnökét üdvözölte.

A népgyűlésen részt vettek a délutáni órákban a munkásinduló hangjai mellett emelkedett hangulatban távoztak a népgyűlésekről.

A lakásinség enyhítése.

A helyi munkás- és katonatanács intéző bizottsága a folyó hó 19-én a lakásinség enyhítését célzó fontos ülést tartott.

Az ülésen megjelent Nekolny Antal, az országos építési direktorium kiküldöttje is, aki az építési direktorium általános rendelkezéseit a következőkben ismertette:

Mindenütt, ahol munkás- és katonatanács van, helyi építési direktorium állítandó fel, amelynek tagjai a munkás- és katonatanács két tagja, az építőmunkás szövetség helyi csoportjának két tagja s az országos építési direktorium egy kiküldöttje.

A helyi építési direktorium a műszaki hivatalok s ezek személyzete fölött szabadon rendelkezik.

Hatásköre kiterjed új építkezésekre, tatarozásokra s átalakításokra, utak karbantartására, kiépítésére, csatornázás, vízvezeték létesítésére; összeírhatja a városban levő építőipari anyagokat s szerszámokat.

Az építkezések létesítésénél sorrendben állanak a folyamatban levő építkezések, a háboru alatti félbeszakított építkezések, tatarozások és átalakítások, végül új építmények.

Folyamatban levő építkezések megszakítás nélkül folytatandók a meglévő vállalkozó útján. Vállalkozó tartozik az építkezéshez szükséges anyagok és munkabéreket hetenként kifizetni, viszont joga van rendes keresetére a részletfizetéseket követelni attól, aki az építkezést nála a forradalom előtt szerződésileg megrendelte. A kereseti összegek vállalkozónak nem készpénzben, hanem átutalással, folyószámlára történik.

Vállalkozó a munka befejeztéig az építkezést tovább vezetheti, de tartozik magát az építkezésen dolgozó munkások bizalmi férfiainak ellenőrzésének alávetni.

Épület bizalmi férfiainak joga és kötelessége nemcsak magára az építkezésre s az ott levő anyagokra és szerszámokra ügyelni, de a vállalat minden ténykedésébe, könyveibe, levelezésébe betekinteni.

Vállalkozó, ha a munkások megítélése szerint az építkezés érdekében tényleg dolgozik és értékes munkát végez, akkor a heti bérlajstromba is felvehető, de legfeljebb csak a kormányzótanács által megállapított legmagasabb ipari munkabérről (heti 48 óra, a 8 K 50 fill.)

A bizalmi férfiak működése felett a szakszervezet kiküldötte a legmagasabb fórum, nem pedig a munkás- és katonatanács (építési direktorium.)

Ha a vállalkozó és építetőnek feltalálható pénzkészlete, bankbetétje kimerült, akkor az építkezés befejezéséhez szükséges összegeket a munkás- és katonatanács folyósítja és azt a vállalkozó, illetőleg építető terhére írja.

Ha a vállalat a folyamatban levő munkáját befejezte (likvidálta), felszlik és többé nem vállalkozhat. Vonatkozik ez az építkezéshez tartozó de még meg nem kezdett új létesítményekre is. A rossz állapotban levő épületek tatarozásának sorrendjéről először a közbiztonsági, másodsor a közegészségi és csak harmadszor a szépészeti szempontok legyenek az irányadók.

A munkákat a szakszervezetek által alakított munkáscsoportok végzik el, akik önmaguk vá-

lasztják meg a csoport vezetőit. Több ilyen munkáscsoport vezetésére és ellenőrzésére az építési direktorium nevez ki szakembert.

Minden épület tatarozási költségei külön-külön elszámolandók és a költség az épület (tulajdonos) terhére irandó. Oly házaknál, amelyek köztulajdonba nem vették s nyilvánvalóan magántulajdonban maradnak, a tatarozási munka csak akkor végzendő el, ha a tulajdonos a költséget akár egy összegben, akár részletekben megfizetni képes és hajlandó. A munkálatok költségeit az építési direktorium (munkás- és katonatanács) utalja ki és a költségekre a pénzügyi népbiztosságtól kér fedezetet.

Új építkezések tervbe vételénél nyomatékosan kell az elvtársakat figyelmeztetni az ország szomorú anyagihiányára és a szénhiány folytán az utánpótlás még szomorubb lehetőségeire. Új építési igényeket az országos építési direktoriumnak (II. Döbrentei-tér 4.) kell bejelenteni, mely direktorium a rendelkezésre álló anyagihiányra való tekintettel fogja megállapítani az igények sorrendjét és kivételnek lehetőségét.

Az intéző bizottság a helyi építési direktorium tagjának megválasztotta a munkás- és katonatanács tagjai sorából: Varga Gábort és dr. Hollósi Pált, az építési munkásszövetség helyi csoportjának két tagját: Simon Ferencet és Gróf Ferencet s az orsz. építési direktorium részéről kinevezésre ajánlotta Fischer Jenőt.

Ezután az intéző bizottság a városi mérnököt arra utasította, hogy a már megkezdett barakk-építéseket folytassa. Minthogy azonban az építkezések befejezéséhez szükséges pénzügyi a városnak nem áll rendelkezésére, az országos építési direktorium kiküldöttje távirafilag fog intézkedni a folyamatban levő három építkezéshez szükséges pénzügyi utalványozása iránt.

Elhatározta az intéző bizottság, hogy a hadügyi népbiztossághoz, továbbá a lakásügyek orsz. népbiztossághoz felterjesztést intéz az iránt, hogy az itt levő cirka: 40.000 ember befogadására épült fogolytáborban levő s használaton kívül álló, de lakás céljára felhasználható barakkokat a lakásinség enyhítésére egy városi, valamint az ide menekült mintegy 150 család részére a helyszínén leendő felhasználás céljából engedjék át.

Az intéző bizottság egyúttal elhatározta, hogy a fogolytáborbeli lakások a várossal leendő forgalmának elősegítése céljából a megfelelő vonatkozlekedés életbe lépése, továbbá a tábortól iskola felállítására iránt az illetékes népbiztosokhoz megkeresést intéz.

Felhívás.

Felhívom mindazon egyéneket, akik illetéktelenül viselik a katonai egyenruhát, haladéktalanul váljanak meg az ilyen ruha viselésétől, mert csak a vörösorség és a vörös hadsereg kebelébe tartozók jogosultak az egyenruha viselésére. Mindazok, akik ezen felhívásnak eleget nem tesznek, legszigorúbban büntetettnek, annál is inkább, mert több hasonló értelmű rendeletek jelentek már meg.

Ismétlően, szigorúan felhívom tehát mindazok figyelmét, akik tényleg nem nélkülözhetik a katonaruha viselését, mert polgári ruhájuk nincs, azok a sapkaviselést mindenképpen mellőzzék.

Zalaegerszeg, 1919 május 24.

SZIJJÁRTÓ, HETTMANN,
hadügyi politikai megbízott. vörösorség ezr. pol. megb.

Felhívás.

A zalamegyei (Alsólendva, Belatinc, Nova, Zalaegerszeg, Sümeg, Tapolca és Balatonfüred) járásokban levő állami, községi, hitfelekezeti, társulati, nyilvános és az ilyen joggal föl nem ruházott magánjellegű valamennyi nevelési és oktatási intézetek és azok alkalmazottai (óvónők, tanítók, tanárok) mindazon ügyekben, amiket eddig a tankertületi főigazgatóság, felsőkereskedelmi iskolák főigazgatóságához, tanfelügyelőséghez, iskolaszékekhez, iskolai gondnokságokhoz, iskolai felügyelő bizottságokhoz stb. terjesztettek fel akár szóban, akár írásban, — ezentúl a Zalamegyei Munkás-Katona- és Földművelésügyi Tanácsa Művelődési Osztályához forduljanak.

A közvetítő kapcsot a megyei Művelődési Osztály, illetve annak Intéző bizottsága és az oktató és nevelő intézetek (azok alkalmazottai) között a Tanácsköztársaság szellemének megfelelően a helyi (falusi, járási, városi) tanácsok kebelében megalakult művelődési osztályok, illetve ezen osztályok intéző bizottságai képezik. Ezek adják meg egyúttal a megyei művelődési osztállyal egyetemben a nép nagy tömegeinek a felvilágosításához, az igazi emberi kultúra építéséhez a helyi kultúra ismertetését s viszik a népfelvilágosítás hatalmas munkájába a Tanácsköztársaság szellemének megfelelően a helyi viszonyok által indokolt kezdeményező erőit.

A Zalamegyei Művelődési Osztály Intéző Bizottsága felhívja az összes falusi, járási, városi tanácsok intéző bizottságait, hogy amennyiben kebelükben a művelődési osztályok még nem alakultak volna meg, azok a Forradalmi Kormányzótanács LIV. számú rendelete értelmében alakíttassanak meg s a megalakulásról szóló jegyzőkönyvet a megyei Munkás-tanács művelődési osztálya intéző bizottságához haladéktalanul küldjék be.

A zalamegyei munkástanács művelődési osztályának intéző bizottsága.

HIREK Miskolczt,

Pétervásárt a vitéz vöröshadsereg visszafoglalta, átkelt a Tiszán is. A proletáröntudat a hadsereg fegyelmét megszilárdította és diadalmasan viszi előre a forradalom vörös lobogóját. A hazaffyas burzsoa arcán megfagyott a feltűnedező mosoly és a proletárok kemény és büszke léptekkel haladnak a megkezdett uton.

Csak e megfagyott mosolyokból látni valójában, hogy a burzsoa hazafiassága tiszta kapzsiság, tiszta profitszomj és hatalomvágy. A területi integritás váltig hangoztatott elve csak addig volt jó, amíg az ő telekkönyvileg bekebelezett uralmukat védte. Hogy Miskolcz az ország egyik legjelentősebb gazdasági és forgalmi centruma, hogy az ország életének egyik főtőere e városban megy keresztül, az mind mellékes, ha nem az ő uralmukat, nem az ő kizsákmányoló hatalmaskodásukat szolgálja. Jöjjenek az általuk nemrég cselákoknak keresztelt hordák, jöjjenek a néger szpáhik, vagy egyéb kulturtömegek, csak őket visszasegítsék a nyeregbe, amely alatt ősi szokás szerint a proletármilliókat kényük szerint puhíthatják, az ország proletárvérrel megvédett és évezreden át megmegtartott földjét pedig a fene bánja.

Csak a közelmúltban meg akartak halni Zala gyöngyéért, a Muraközért. Most a jugoszlávokban megváltókat várnak és kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogy a Muraközbe befészkelődött jugoszlávoknak semmi szándékuk nincs onnan házamenni.

Csak álmodozzék a burzsoa tovább! Csak terjessze felelőtlen, hazug híreit! A proletáröntudat és erő hajlíthatatlan. A szociálista munka nyilegyenesen halad előre és a proletárdiktatura szilárdabb, mint bármikor.

— Megszűnt a tanfelügyelőség. A Forradalmi Kormányzótanács — mint ismeretes — elrendelte a munkástanácsok mellett a művelődési osztályok felállítását és a tanfelügyelőségek, valamint a főigazgatóságok megszüntetését. E rendelet végrehajtásaként a múlt héten vették át Madarász Andorné művelődési osztályvezető

és Majtényi János, valamint Andrassy János művelődési megbizottak a zalavármegyei állami tanfelügyelőséget. A vármegye minden művelődési ügyét most már a művelődési tanács intéző bizottsága irányítja, vezeti. A munka a volt tanfelügyelőségen folyik egyelőre, rövidesen azonban a művelődési osztály összes szerve és irata a vármegyházán nyer elhelyezést. A volt tanfelügyelői személyzet egy része Zalaegerszegen marad, a másik része át megy a nagykanizsai művelődési osztályhoz. E művelődési osztály a napokban alakult meg; művelődési megbizottai: Földes Miklós és dr. Szabó István.

— A forradalmi törvényszék Sibirick Adorján zalaháshágyi földbirtokost, azért mert a Tanács-kormány rendeleteit nem tartotta be, fegyvereit és gépkocsiját, motorkerékpárját nem szolgáltatotta be, a Tanácskormányt magában elismerni nem akarja és annak rendelkezéseit nem tartja magára kötelezőnek, mert saját bevallása szerinti neki csak a képviselőházban hozott törvények a mérvadók — 15000 korona pénzbüntetésre, valamint a perköltségek viselésére ítélte. Egyedüli enyhítő körülménynek vette a forradalmi törvényszék a vádlott magas korát.

— A helybeli katonai forradalmi törvényszék, a Hadsereg főparancsnokság 197—52. számú rendelete szerint újja alakult. Elnök: Szijártó Oszkai hadügyi politikai megbizott, bírái: Szöke Antal, Holba Károly, Höcs István és Szvetlik Antal zalaegerszegi vörös katonák, vádbiztos: Glancz Jenő, a táviradaosztásban szolgáló vörös katona, jegyző pedig Medgyesi Gyula vörös katona lett. — F. hó 22-ikén tartott az új törvényszék háromtagú tanácsa Szijártó Oszkár elnöklése mellett először tárgyalásokat: Andry Gyulát gyávaság és a menetzászlóaljából történt önkényes lemaradása miatt két évi fegyházra ítélte és ezt a büntetést azonnal foganatosította. 2. Ábrahám Lajos vörös katonát a gondatlanságból elkövetett, halált okozott súlyos testi sértés büntetése címén ellene emelt vád alól felmentette. Ez utóbbi ügyben ugyanis a következő tényállást állapította meg a katonai forradalmi törvényszék: Ivanovics Ferenc vörös hadseregbeli várpalotai illetőségű huszár az öntudatlanságig ittas állapotában a saját rajparancsnokát kardjával támadta meg, a kardot a rajparancsnok kikapta Ivanovicsnak a kezéből és azt védekezésül a kiköszörülve volt hegyével Ivanovicsnak a melle irányába tartotta és reá kiátotta a nevezetre, hogy maradjon nyugodtan. Ivanovics azonban vadul ugrott a rajparancsnok felé és bele ugrott az eléje tartott kardba, súlyos sérülést szenvedett és mire az előhívott zánkányi orvos a helyszínére érkezett, Ivanovics Ferenc elvérzés következtében meghalt. A terhelt gyalog szaladt el Zánkányba sebesült vívőkért és orvosért és a legnagyobb kétségbeesést mutatta elvtársa szerencsétlen elpusztulása fölött, a kivel a legjobb bajtársi viszonyban élt.

— Halálozás. A zalaegerszegi pénzügyigazgatóság m. r. számvevőség tagjai a járási számvevőkkel együtt tudatják, hogy Girauschek Adolf balatonfüredi járási számvevő (számtanácsos) meghalt.

— A zalaegerszegi felsőkereskedelmi iskolai szociálista tanulók szabadszervezete f. hó 31-én az Arany Bányás szálloda nagytermében kabaréval egybekötött táncmulatságot rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja a rendezőség.

— A hadirokkantak: hadisérültek, hadiözvegyek és hadiárva országos szövetségének zalaegerszegi fiókja elhatározta, hogy működését az egész vármegye területére kiterjeszti. A szövetség célja: 1. a hadviselt rokkantak, hadisérültek, hadiözvegyek, hadiárva erkölcsi és gazdasági érdekének megvédése és előmozdítása, azok elhelyezésében való segítség. 2. Ingyenes tanácsadás és panaszok orvoslásának kieszközölése. 3. Helyi csoportok létesítése a vármegye területén fekvő községekben és azoknak irányítása. A taggyűlés a választmányi tagokat megválasztotta. A választmány saját kebeléből a szükséges bizottságokat és tisztviselőket a következőképpen választotta. Tisztviselők: elnök Bárczay András, ügyv. alelnök Léránt Imre, alelnök Özv. Kulcsár Gyuláné, pénztárnok Deutsch Herman, ügyv. jegyző Tornay Lajos, jogtanácsos Hann János várm. tb. főjegyző.

Intéző bizottság: Schmidt Viktor, Marton József, Gombás Jenő, Tary István, Sipos Lajos, Laky Lajos. Felügyelő bizottság: Szabó János, Himffy Győző, Fried Samu, Vidovics Ferenc, Özv. Pataki Ferencné. Választmány: Farkas Sándor, Weisz József, Fekete Imre, Löwy Imre, Tóth János, Gyürki Károly, Kaczor Sándor, Özv. Benczik Kálmáné, Özv. Fischer Alfrédné, Özv. Szenes Józsefné, Özv. dr. Szikszay Jenőné, Özv. Hegyi Istvánné, Özv. Salgó Gézáné, Özv. Tólli Istvánné, Özv. Tersztenyák Istvánné, Özv. Berta Ferencné. A választmány elhatározta, hogy alapító, pártoló és rendes tagokat gyűjt. 1. Alapító tagok lehetnek: akik 1000 koronát kitevő alapítvánnyal lépnek a szövetség tagjai sorába. 2. Pártoló tagok lehetnek: akik legalább 100 koronával lépnek a szövetség tagjai sorába. 3. Rendes tagok lehetnek: akik az 1914. évben kitört világháborúból kifolyólag váltak rokkantá, hadisérültté, hadiözvegyé, hadiárva, illetve ezek törvényes képviselői, akik évi 6 korona tagsági díjat fizetnek. A szövetség vezetősége ezért felkéri a nemesszívü emberbarátokat, hogy a szövetség alapító, pártoló és adományozó tagjai sorába a szövetség Tompa-utca 12. sz. alatti hivatalos helyiségében minél számosabban lépjenek be, hozzanak áldozatot e kiváló célt szolgáló intézmény megalapozására. Alapító és pártoló tagokul jelentkezni lehet még Schmidt Viktor cukrász üzletében is. — N. N., a nevét megnevezni nem akaró egyén 500 K t adományozott a helyi rokkant szövetség javára, mely összegért a szövetség vezetősége ez uton mond köszönetet.

Hivatalos rovat.

Zalaegerszeg r. t. város intéző bizottságától.
5552—1919.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Forradalmi Kormányzótanács XCII. sz. alatt a következő rendeletet adta ki.

1. §.

A Magyar Postatakarékpénztárak által kibocsátott pénzjegyek törvényes fizetési eszközök és így mindenki köteles azokat törvényes fizetés gyanánt elfogadni.

2. §.

A Magyar Postatakarékpénztár a kibocsátott pénzjegyek teljes értékében köteles az Osztrák-Magyar Bank bankjegyeit fedezetül letétbe helyezni. A pénzjegyeket a Magyar Postatakarékpénztár e fedezeten felül minden vagyonával felel. A postatakarékpénztárnak a pénzjegyek kibocsátásából eredő kötelezettségeiért a Magyar Tanácsköztársaság kúton kezességet vállal.

3. §.

Aki a Magyar Postatakarékpénztár által kibocsátott pénzjegyet elfogadását megtagadja, forradalmi törvényszék elé kerül.

Zalaegerszeg, 1919 május 22.

VÁROSI INTÉZŐ BIZOTTSÁG.

Akác-csemetéket, gledicsia-, tölgy-, kőris-, fenyő-, stb. csemetéket, gyümölcs- és diszfákat, gyümölcsvadoncokat, rózsákat és egyéb virágokat ajánl:

Neumayr és Társa

faiskolája, Zalaegerszegen.

Udvarok, kertek, sirok alakítása (beültetése) és gondozása elvállaltatik.

Elfogadok mindenféle ruhaneműt bármily színre festeni és vegyileg tisztítani.

Toriszay József

kelme ruhafestő és vegytisztító

Zalaegerszeg, Kisfaludy-utca 10. sz.

4—52

Süvénycsemetéket, gyümölcsfákat

és egyéb faiskolaterméket, valamint magvakat ajánl:

Salamon Endre
Zalaegerszeg. Telefon 134.

Halló! Halló!

Kinek van használt

hanglemeze?

Régi vagy törött **hanglemezeket**, mig az anyaghiány tart, legmagasabb áron veszünk vagy cserélünk

W Á G N E R

országosan elismert elsőrendű magyar hangszer és beszélőgépek nagy-
áruháza

Budapest, József-körut 15. Fiók: IX., Ráday-utca 18.
Beszélőgépek 1500 koronáig. Árjegyzék ingyen.

